

Přírodní park Telašćica se slaným jezerem Mir, jež vzniklo na konci poslední doby ledové. Díky odpařování vody je jezero slanější než okolní moře. Od moře dělí jezero jen úzký dlouhý skalní hřeben zvaný Grpaščak.

foto Ivo Pervan

Do Sali přijíždění v sezoně lodní linky

Illyrský Dugi otok

text Slávka Chrpová foto autorka, Aliaksei Taukachou, Michal Brůžek a uvedené zdroje

JEN OSMDESÁT MINUT PLAVBY ZE ZADARU SE NACHÁZÍ JEDEN ZE SEVERODALMATSKÝCH OSTROVŮ DUGI OTOK. POKUD MÁTE RÁDI ČILÝ LETNÍ RUCH, BARY, RESTAURACE, OBCHODY, HUDEBNÍ PRODUKCE, PAK NENÍ TENTO OSTROV URČEN PRO VÁS, POKUD VŠAK VYHLEDÁVÁTE KLID, TICHÉ ZÁTOKY, RUSTIKÁLNÍ VESNIČKY, PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI, POHODOVOU CYKLISTIKU TĚMĚŘ BEZ PROVOZU, PAK NEVÁHEJTE, SEDNĚTE NA TRAJEKT A PŘESUŇTE SE NA TENTO PROTÁHLÝ OSTROV.

Nejllepší čas pro návštěvu ostrova je jaro. Všechno zde pěkně kvete, vypadá šťavnatě, zeleně. Opravdu už můžete ochutnat například na vitaminy bohaté plody černé morušy, které jsou u nás celkem vzácné. Pokud sem zavítáte v létě, také nebudete litovat, jen k vyjíždkám na kolo budete muset počkat, až sluneční paprsky nebudou tak ostré. Takže pokud plánujete vyloženě letní dovolenou, určitě neváhejte.

Jak už název napovídá, jedná se o protáhlý ostrov, který má na délku 45 kilometrů, na šířku však jen čtyři. I když se tu nenacházejí žádné zvlášť význačné památky jako

například na Korčule nebo na Hvaru, má ostrov co nabídnout jak z hlediska cyklistického, tak i z hlediska přírodních zajímavostí. Nacházejí se tu krasové jeskyně, přírodní park či téměř Doverské útesy.

První tu byli Illyrové

Přece jen nějaké historické stopy najdeme i na tomto ostrově. Nedaleko městečka Sali, kam můžete přijet lodní linkou, se například vydejte směrem k zátocce Telašćica. Asi ve dvou třetinách makadamové cesty směrem k zátocce Čušćica najdete illyrské mohyly. Illyrové obývali kromě dnešní Bosny, Černé

Hory, Albánie také dalmatské ostrovy a byli pochováni pod mohylami, které mohli mít v průměru až sto metrů. I když zde mohyly takové velikosti nedosahují, mají tady podobu klasických hrobů, přesto je zajímavé, že se tyto menší mohyly vybudované několik století před naším letopočtem dochovaly až do dneška. Pokud vás historie až zas tak nezajímá, pak se ale můžete vykoupat právě v této zátocce. Ta je úzká a skoro deset kilometrů dlouhá, což z ní činí velmi dobře chráněnou zátoku. Také proto zde v létě kotví lodě, jež sem přivázejí turisty, kteří se rozhodli absolvovat výlet kolem Kornatských ostrovů.

Jeskyňě Strašna peč byla při našem příjezdu zavřená. Nezbylo než přelézt mříž. Krápníková výzdoba však celkem stála za to.

Bunkry pro lodě vybudované ještě během Titovy socialistické éry

výzdoba byla na malou jeskyni celkem pěkná. Strašna totiž neznamená v chorvatštině něco špatného, ale úchvatná nebo také zvláštní. Na cestu k jeskyni nás navedla i směrová tabule na silnici v nejužším místě ostrova, a tentokrát značení sedělo, takže bloudění se nekonalo. Po celkem dobré

makadamové cestě, vlnící se téměř po vrstevnici, jsme asi po třech kilometrech narazili na bránu k jeskyni. Nebyla sezona, a tak byla kovová mříž zavřená. To ale pro nás nebylo nijakou překážkou, mříž jsme přelezli a vstup a kousek jeskyňě jsme si prohlédli. V sezoně je nutné se zeptat v Sali na

Jezero Mir

Abyste mohli navštívit další místní zajímavost, musíte se vrátit zpátky do Sali a objet jinou zátoku s názvem Kruševica. Po částečně makadamové a občas asfaltové

cestě se dostanete do přírodního parku, který získal název po naproti ležící zátokce Telašćica. Tady se nachází jezero Mir. To vzniklo na konci poslední doby ledové, když ledovec začal tát, zvedla se hladina moře přibližně o sto metrů a přelila se do krásové propadliny na druhé straně útesu. Devět set metrů dlouhé a tři sta metrů široké jezero je jen osm metrů hluboké, tudíž je v něm voda i třeba na jaře teplejší než v okolním moři. V létě dosahují teploty v jezeře až ke 33 °C, tehdy zase bude příjemnější moře. Kde se vykoupete, se pak můžete rozhodnout podle toho, v jaké roční době ostrov navštívíte. S mořem je jezero stále spojeno skrze sedimenty, ale i tak dochází v létě k vypařování, a tudíž je voda v něm slanější.

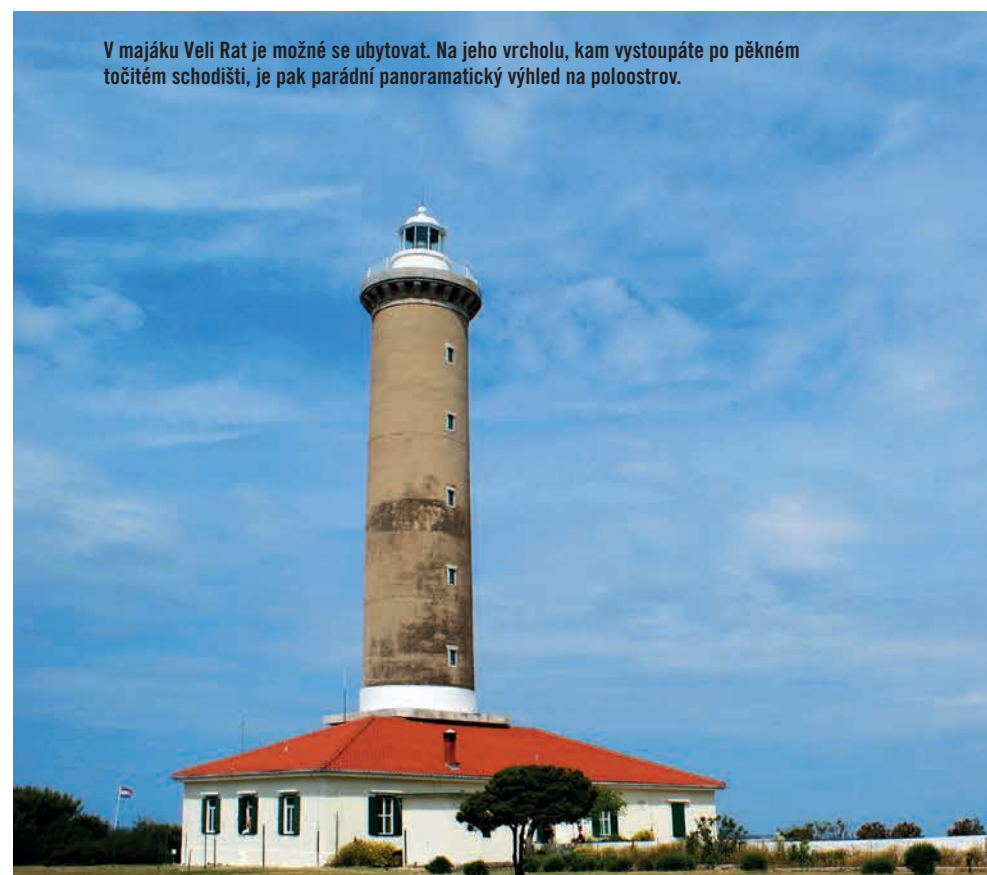
Od moře dělí jezero jen úzký dlouhý skalní hřeben zvaný Grpašćak, který na jihozápadní straně spadá do tyrkysových vln téměř kolmými, asi 150m vysokými stěnami. Přírodní park Telašćica se právě díky této scenérii počítá k nejkrásnějším a nejmalebnějším přírodním zákoutím na Jadranu. My jsme tu byli při západu slunce a to byly srázy útesů nádherně nasvícené.

Jeskyňě Strašna peč není strašná

Ze Sali vede celým ostrovem až k majáku Veli Rat na severu ostrova perfektní asfaltka, z níž občas vyběhá nějaká ta odbočka tu k zátokce s pár domečky, tu do větší vesnice. Můžete se směle pustit do objevování. My jsme se pustili do trošku většího objevování a chtěli jsme prozkoumat možnost spojení vesničky Žman s krasovými polji – Velo a Malo jezero – se zátokou Kruševica. Tady se na těchto úrodných poljích daří vinné révě, olivovníkům i zelenině. Ale nám se nedařilo, přestože jsme ladili i GPS, a dokonce zde byla značená trasa pro kola (z čehož vyplývá, že místnímu značení není možné věřit), zamotali jsme se nejdříve mezi zemědělskými cestami – postupně jsme zkusili každou odbočku –, skončili jsme stejně vždycky u nějaké usedlosti, anebo v neprostupném porostu, kde jsme bedlivě koukali pod nohy, jestli se neobjeví nějaký ten had. Ano, zmije tu zvláště na jaře bývají a je třeba si dát pozor.

Úspěšnější jsme byli při hledání jeskyňě s trošku odpuzujícím názvem Strašna peč. Ale nic strašného nás tu nečekalo. Naopak

V majáku Veli Rat je možné se ubytovat. Na jeho vrcholu, kam vystoupáte po pěkném točitém schodišti, je pak parádní panoramatický výhled na poloostrov.

Plody moruše byly na konci května už krásně černé a sladké

Cesta k jeskyni Strašna peč se vlní po vrstevnici a vede po celkem slušném makadamu

se nachází pěkná biková cesta pro zkušenější cyklisty. Cesta vede těsně nad mořem a nabízí řadu panoramatických zákoutí. A je tu jedna zajímavost. Za Tita, liberálnějšího než byli ti naši „socialističtí Husákové“, zde byly vybudovány rozsáhlé bunkry pro velké lodě. Jugoslávie tehdy byla, jak říkal Tito, jediný nezávislý stát na světě, který ovšem byl také proti všem, a tak musel být na nepřitele dobře připraven. Tito byl zvyklý z 2. světové války na partyzánský způsob boje a ten spočíval v tom, že se Jugoslávci stále někde zakopávali, budovali úkryty, bunkry, podkopávali celé pahorky. Dokladem jsou obrovské podzemní úkryty na Visu, Lastovu, ale také zde na Dugim otoku. Pěšina pro kolo vede nad bunkrem, ale dá se k němu i do něj vlézt. Uvnitř jsou chodničky, mola, bývá tu dobré koupání. Pokud se vám nebude chtít jet po této pěšině, doporučujeme zajet po betonové cestičce ke kostelíku M. Gospa, který leží na půl cesty mezi Dragove a Božavou. Od něj je pěkný výhled právě na posledně jmenované městečko.

Z Božavy pak vede silnička kolem pěkné písčité pláže Sakarun až na poloostrov Veli Rat, pokrytý borovými lesy. Na jeho konci je velký obývaný maják. Dokonce je zde možné se ubytovat. Z vrcholu majáku, kam vystoupáte po pěkném točitém schodišti, je

pak parádní panoramatický výhled na poloostrov. Pokud raději zvolíte ubytování, dá se říci blíže přírodě, vznikl před nedávnem na proti přes zátoku nový kemp s názvem Kargita. Tady půjčují i mořské kajaky, na nichž

bude určitě zajímavé poznávat členitou zátoku i pobřeží poloostrova. Ticho, klid, pěkné moře, romantika majáku činí ze zátoky místo na rozjímání i útočiště před civilizací.

V kempu Kargita si lze zapůjčit kajaky a projet se podél pobřeží

praktické informace

vzdálenost lokality z ČR

Z Prahy do Zadaru je to 915 km cca 11, 5 hod, trajektem ze Zadaru pak 80 min.

sezona

pro cyklisty květen, červen, září, říjen

doporučené mapy

Bohužel společnost Geotour, organizující zájezdy kombinující kolo a loď, ještě mapy této severodalmatské oblasti veřejně nevydala, k dispozici jsou pouze účastníkům plaveb – pokud se zúčastníte západní cesty na Kololodi, pak je dostanete. Jestliže dorazíte na Dugi otok samostatně, zeptejte se v infocentru v Božavě, Sali nebo Brbinji, jednoduché mapové schéma se zajímavostmi by tu měli mít. Hodnotnou mapu ale nečekejte.

doprava

Zúčastníte se Kololodi, kde vás dopraví od ostrova k ostrovu bez starostí, více na www.geotour.cz. Pokud byste se vydali na ostrov po vlastní ose, pak trajektová linka se provozuje ze Zadaru do Brbinje a zpět. Je to linka 434, která pluje od 29. 5. do 27. 9. 2015, po-pá, ne pluje třikrát denně, v sobotu čtyřikrát, cena asi 30 kun za osobu, za normální auto se pohybuje kolem 176 kun, a 30 kun dáte i za kolo. Více na www.chorvatsko.cz/loдни/ozadar.html Lodní linka pluje na této trase Zadar – Sali (Dugi otok) – Zablav (Dugi otok) – Zadar linka 405a od 30. 5. – 28. 9. 2015; loď pluje každý den kromě ne a svátku, ze Zadaru vždy v 10 hod., ze Zablavu v 11:35 hod. (tímto směrem nezastavuje v Sali). Plavba Zadar–Sali trvá 70 min, do Zablavu o 20 min. déle. Cena za osobu: Zadar–Sali, Zablav: 25 kn, Sali–Zablav: 12 kn. Lodní linky nepřpravují auta, kola jen na některých trasách. Je třeba se informovat zde www.gv-line.hr.

ubytování

kempinky – Camp Kargita u majáku Veli Rat, www.camp-kargita.hr, ceny podle sezony od 11 do 17 eur za místo, stan a auto. Dá se tu objednat i mobil home. Kemp Mandarino www.campmandarino.com; ceny podle sezony od 20–28 euro.

penziony a apartmány – lze se ubytovat na majáku Veli Rat rezervace a kalkulace je možná zde <http://chorvatsko-majaky.adriaticonline.cz/majak-veli-rat.htm>

Konoba Regula Žman – zde je také možno se ubytovat, tel. 091 1372094, M 091-7892705

turistické informace

Sali Turistička zajednica Dugi otok,

Obala Petra Lorinja bb
23281 Sali, Hrvatska
+385 23 377 094
tz-sali@zd.t-com.hr

Božava

23286 Božava, Hrvatska
+385 23 377 607
turisticko-drustvo-bozava@zd.t-com.hr

webové stránky

www.kololod.cz

www.chorvatsko.cz

www.chorvatsko.hr

www.dugiotok.hr/en

nezapomeňte navštívit

Maják Veli Rat
Jeskyně Strašna peč
Kostelík M. Gospa
Přírodní park Telašćica a jezero Mir
Skalní hřeben Grpašćak
Illyrské mohyly

informací, kde vám prohlídku dohodnou. Pokud zde budete ale jen třeba jeden den, pak budete mít stejný problém jako my.

Titovy bunkry pro lodě

Pokud sem doplujete trajektem, doveze vás do městečka s podivným názvem Brbinj. Tady se lze v případě hladu nebo jen tak pro chuť občerstvit v rodinné konobě Šjor Bepo (což znamená něco jako siňor Pepa). Výborný tu mají chobotnicový salát. Takový v Česku nikde nedostanete. Z Brbinje se můžete vydat na pravou nebo levou stranu. Na té pravé najdete ještě dvě další městečka Dragove a Božavu. Mezi nimi

APACHE
ELEKTROKOLA

NA KOLE BEZ NÁMAHY.

Vyjížďky se sportovně zdatnějšími přáteli už nebudou tak náročné jako dosud. S krosovým elektrokołem Vám bude jedno, na kterou horskou chatu tentokrát vyrazíte na oběd. Užijete si dokonale každý kilometr a zůstane Vám dostatek sil na kochání nekonečnými výhledy do kraje.

MATTO E5

3x8 RYCHLOSTÍ

	8FUN 250 W zadní
	Samsung 36V / 10,4 Ah Li-Ion
	LCD multifunkční
	50-80 km
	22 kg

35.990 Kč

www.apache-elektrokola.cz